

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/58/2015
Identifikačné číslo spisu: 8014200478
Dátum vydania rozhodnutia: 23.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8014200478.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Ľubici Filovej, v právnej veci navrhovateľky: Q., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta 8 - 10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne z 10. februára 2014 č. XXX XXX XXXX X, o starobný dôchodok, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 29. januára 2015, č. k. 4Sd/26/2014-33, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 29. januára 2015, č. k. 4Sd/26/2014-33 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom z 29. januára 2015, č. k. 4Sd/26/2014-33 zrušil rozhodnutie odporkyne z 10. februára 2014 č. XXX XXX XXXX X, ktorým zamietla žiadosť navrhovateľky o priznanie starobného dôchodku, pretože nespĺňa podmienky uvedené v § 65 ods. 2, § 112 ods. 1 a § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a podľa § 21 a § 174 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Súd prvého stupňa rozhodol podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP. Mal preukázané, že navrhovateľka podľa § 65 ods. 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení dovŕšila dôchodkový vek potrebný pre vznik jej nároku na starobný dôchodok dňa 6. apríla 2008. Starobný dôchodok žiadala priznať ku dňu 1. júl 2010. Z rozhodnutia Úradu vlády SR zo dňa 16. apríla 1999 mal za preukázané, že navrhovateľke bol priznaný výsluhový príspevok od 1. apríla 1999 podľa § 212 ods. 3 v spojení s § 201 a § 202 zákona č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 200/1998 Z. z.“). Výsluhový príspevok sa od 1. júla 2002 považuje za výsluhový dôchodok. Na vznik nároku na výsluhový príspevok a jeho výšku bola zhodnotená doba služobného

pomeru od 1. júna 1971 do 31. marca 1999 v III. pracovnej kategórii, preto podľa názoru odporkyne nespĺňa podmienky uvedené v § 21 ods. 1 písm. c/ zákona č. 100/1988 Zb. Ku dňu dosiahnutia dôchodkového veku podľa § 65 ods. 5 písm. c/ zákona o sociálnom ziskala 5 rokov a 185 dní obdobia dôchodkového poistenia vo všeobecnom systéme, preto nespĺnila podmienky nároku na starobný dôchodok.

V dôsledku skutočnosti, že výsluhový príspevok sa za výsluhový dôchodok iba považuje, názor odporkyne, že obdobie výkonu služby navrhovateľka získala v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok súd prvého stupňa považoval za nesprávny. Z tohto dôvodu považoval za nesprávny aj záver týkajúci sa obdobia výkonu služby, ktorý nemožno považovať za obdobie dôchodkového poistenia § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení). Dobu služby nemožno vylúčiť z obdobia dôchodkového poistenia. Súd prvého stupňa poukázal na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR, konkrétne na rozsudok sp. zn. 9So/112/2009 z 30. júna 2010, podľa ktorého zákon o sociálnom poistení upravuje nároky poistencov zo všeobecného systému sociálneho poistenia a jeho cieľom je zabezpečiť, aby doby poistenia boli poistencovi pre vznik nároku na dávky podmienené dosiahnutím veku alebo v dôsledku jeho nepriaznivého zdravotného stavu riadne zohľadnené.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že úspešnej navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal, lebo si trovy konania neuplatnila.

2.

Proti rozsudku krajského súdu podala odporkyňa odvolanie. Namietala nesprávne právne posúdenia veci. Uviedla, že navrhovateľka v období od 1. júna 1971 do 31. marca 1999 vykonávala funkciu colníka. Zamestnanie - funkcia colníka podľa potvrdenia Finančného riaditeľstva Slvoenskej republiky č. XXXXXX/2013-101040 z 18. októbra 2013 nebola v predchádzajúcich obdobiach zaradená v rezortných zoznamoch v I. ani II. pracovnej kategórii. Navrhovateľka teda nevykonávala zamestnanie vo zvýhodnenej pracovnej kategórii a ani dobu služby vo zvýhodnenej kategórii funkcií. Nie sú preto u nej splnené podmienky na zníženie dôchodkového veku a preto nie je možné pri posudzovaní jej nároku na starobný dôchodok postupovať podľa zovšeobecneneho názoru Najvyššieho súdu SR. Ku dňu 6. apríl 2008, kedy dovŕšila dôchodkový vek podľa § 65 ods. 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení získala 2 010 dní obdobia dôchodkového poistenia, t.j. 5 rokov a 3 mesiace v civilnom zamestnaní vo všeobecnom systéme. Žiadosť o starobný dôchodok bola preto zamietnutá. Rozsudok súdu prvého stupňa navrhla zmeniť a rozhodnutie z 10. februára 2014 č. XXX XXX XXXX X ako vecne správne potvrdiť.

3.

Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

4.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk <. (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa § 492 ods. 1, 2 zák. č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) ak nie je ďalej

ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľky o starobný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení. Navrhovateľke bol rozhodnutím Úradu vlády Slovenskej republiky priznaný výsluhový príspevok od 1. apríla 1999 podľa zákona č. 200/1998 Z. z.

Z obsahu súdneho spisu a zhodne aj z obsahu dávkového spisu odporkyne vyplýva, že žiadosťou z 1. júla 2013 navrhovateľka požiadala odporkyňu o starobný dôchodok. Dávku žiadala priznať od 1. júla 2010.

Medzi účastníkmi tak bola sporná otázka právneho nároku navrhovateľky na priznanie starobného dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení z dôvodu nesplnenia obdobia dôchodkového poistenia, lebo doba zamestnania - funkcia colníka zaradená do III. pracovnej kategórie nie je obdobím dôchodkového poistenia s poukazom na § 255 ods. 5 a § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, lebo ide o obdobie výkonu štátnej služby colníka v rozsahu zakladajúcim nárok na výsluhový príspevok.

Podľa § 1 ods. 3 zákona o sociálnom poistení, sa tento zákon nevzťahuje na príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polície, Hasičského a záchranného zboru, Horskej záchranej služby, colníkov (ďalej len „policajti“), profesionálnych vojakov ozbrojených síl, vojakov mimoriadnej služby (ďalej len „profesionálny vojak“), ktorých sociálne zabezpečenie je upravené osobitným predpisom, a vojakov, ktorí sa počas výkonu vojenskej služby v ozbrojených silách štúdiom alebo výcvikom pripravovali na výkon profesionálnej služby v ozbrojených silách, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri posudzovaní spornej doby v danom prípade treba vychádzať zo všeobecnej zásady, že ak niektoré obdobie poistenia v osobitnom systéme nebolo zhodnotené pre výšku dôchodku z osobitného systému, potom také obdobie musí byť zhodnotené vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Uvedený výklad je podľa názoru odvolacieho súdu konformný s čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Z obsahu spisov je zrejmé, že navrhovateľka vykonávala profesionálnu službu colníka od 1. júna 1971 do 31. marca 1999 a po ukončení služobného pomeru jej bol priznaný od 1. apríla 1999 výsluhový príspevok podľa zákona č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov.

Podľa § 65 ods. 1 a ods. 2 zákona o sociálnom poistení v znení platnom ku dňu 10. máj 2014 poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

Dôchodkový vek podľa § 65 ods. 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení dovŕšila dňa 6. apríla 2008. Preskúmaným rozhodnutím odporkyňa zamietla žiadosť o starobný dôchodok z dôvodu, že nebola dôchodkovo poistená najmenej 15 rokov podľa § 65 zákon o sociálnom poistení s tým, že doba zamestnania - funkcia colníka (v III. pracovnej kategórii) jej nemohla byť zhodnotená, pretože ju získala v rozsahu zakladajúcim nárok na výsluhový príspevok a v civilnom zamestnaní získala len 5 rokov a 185 dní obdobia dôchodkového poistenia.

Podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajti a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcim nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Podľa § 255 ods. 1 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, len ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Odvolačí súd, zhodne ako krajský súd dospel k názoru, že pri posudzovaní spornej doby v danom prípade treba vychádzať zo všeobecnej zásady, že ak niektoré obdobie poistenia v osobitnom systéme nebolo zhodnotené pre výšku dôchodku z osobitného systému, potom také obdobie musí byť zhodnotené vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Uvedený výklad je podľa názoru odvolacieho súdu konformný s čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľke bol od 1. apríla 1999 priznaný a vyplácaný výsluhový príspevok podľa zákona č. 200/1998 Z. z., ktorý po dovŕšení dôchodkového veku pre vznik nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia (poistenia) má charakter dávky v starobe, je potrebné postupovať v súlade s článkom 33 Dohovoru č.128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach vyhláseného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb.

Zo žiadneho ustanovenia zákona o sociálnom poistení nevyplýva, že by sa poistencovi, ktorému bol priznaný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu, nemali pre nárok na starobný dôchodok hodnotiť ostatné doby dôchodkového poistenia (doby tzv. civilného zamestnania).

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd dospel k rovnakému záveru ako súd prvého stupňa, že obdobie výkonu služobného pomeru má byť zhodnotená podľa zákona o sociálnom poistení. Iný záver by viedol k tomu, že napriek získaniu dôb poistenia v dvoch systémoch sociálneho zabezpečenia (poistenia) by časť týchto dôb nebola pre výšku dôchodku započítaná ani v jednom z týchto systémov.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rovnako ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne je v rozpore so zákonom o sociálnom poistení, a preto rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Podľa § 250k ods. 1 veta prvá OSP ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania.

O trovách konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 OSP tak, že úspešnej navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal, lebo podľa § 151 ods. 1 OSP do troch pracovných dní si náhradu trov konania nevyčísľala.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.